

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn, 7. november 2024

Orientering nr. 17/2024

Formand for Tjóðveldi Høgni Hoydal trækker sig – Sirið Stenberg valgt til ny forkvinde for partiet

Formand for Tjóðveldi og landsstyremand for udenrigs- og erhvervsanliggender Høgni Hoydal meddelte under en direkte nyhedsudsendelse i KVF den 25. oktober 2024, at han med øjeblikkelig virkning trådte tilbage som formand for partiet, og at Sirið Stenberg, der er landsstyrekvinde for social- og kulturanliggender, ville fungere som forkvinde, indtil der kunne vælges ny forperson på et ekstraordinært landsmøde i partiet den 2. november 2024.

Høgni Hoydal oplyste, at han en måned forinden orienterede bl.a. partiet om sin beslutning om at træde tilbage den 25. oktober 2025. Hans beslutning var derfor ikke begrundet i den situation, der opstod i partiet og landsstyrekoalitionen den 24. oktober 2024 som følge af, at to medlemmer af Tjóðveldi ville have stemt for et mistillidsvotum mod landsstyrekvinde Ingilín D. Strøm (Javnaðarflokkurin) i den sag mod hende, som er omtalt i Orientering nr. 14/2024 og nr. 16/2024.

På det ekstraordinære landsmøde i Tjóðveldi den 2. november 2024 blev landsstyrekvinde Sirið Stenberg valgt til ny forkvinden for partiet. Hun fik 27 ud af 48 stemmer, mens forkvinde for Lagtinget Bjørt Samuelson, som også var opstillet, fik 21 stemmer.

I interview med KVF den 2. og den 4. november 2024 tilkendegav Sirið Stenberg om partiets kommende hovedprioriteter, at selvstændighedssagen skal fremmes i sammenhæng med alle sager, som partiet arbejder med, samtidig med at man skal arbejde for gode livsvilkår for befolkningen. Hun vil arbejde for at samle partiet om dets kerneværdier og etablere et godt samarbejde med andre partier og partiets lokalforeninger. Hun anerkender, at partiet har haft modgang, og at vælgerundersøgelser ikke er gået den rette vej. Der er derfor behov for en indsat ift. at vinde vælgere tilbage og at få nye vælgere, især de unge.

Det bemærkes, at Tjóðveldi i den seneste meningsmåling fra september 2024 står til at få 4 mandater, hvilket er en tilbagegang på 2 mandater ift. valget i december 2022, som omtalt i Orientering nr. 16/2024.

Sirið Stenberg er 56 år og uddannet sundhedsplejerske. Hun blev første gang valgt til Lagtinget i 2011. I perioden 2015 til 2019 var hun landsstyrekvinde for sundhedsområdet. Sirið Stenberg blev valgt til Vágur byråd i 2008, hvor hun sad, indtil hun blev landsstyrekvinde i 2015.

Konsekvenserne for landsstyret af formandsvalget i Tjóðveldi og nyt medlem af landsstyret efter Ingilín D. Strøm

Høgni Hoydal oplyste i forbindelse med annonceringen af sin fratræden, at han fortsætter som landsstyremand for udenrigs- og erhvervsområdet, hvor han vil videreføre det arbejde, som han sammen

med koalitionen har iværksat, ligesom han vil understøtte en ny forperson for Tjóðveldi i arbejdet med at fremme færøsk selvstændighed.

I interviewet med Sirið Stenberg den 2. november 2024 tilkendegav hun, at Hogni Hoydal vil fortsætte som landsstyremand i udenrigs- og erhvervsanliggender i den første tid, samt at man op til et kommende lagtingsvalg må se på, om der eventuelt skal gennemføres rokeringer. Sirið Stenberg tilkendegav i den forbindelse, at det er betydningsfuldt, at man også har erfarne folk i Lagtinget, som kan deltage i debatterne og bidrage til at fremme de politiske sager.

Lagmanden udtalte til KVF den 1. november 2024, at han forventer, at nyt medlem af landsstyret efter Ingilín D. Strøm bliver udnævnt i denne eller kommende uge. Han forventer ikke, at der sker en ændring i fordelingen af ressortområder mellem partierne i landsstyrekoalitionen.

Sirið Stenberg har ligeledes tilkendegivet, at hun forventer at fortsætte som landsstyrekvinden for social- og kulturområdet og udtaler: *"Det er et utroligt spændende og vigtigt område. Det er 1/3 af finansloven, så på den måde er det også tungt. Det handler både om at have noget at leve af og noget at leve for".*

Uenighed i Tjóðveldi om Færøernes fiskeriaftale med Rusland

Medlem af Lagtingets Udlandsudvalg for Tjóðveldi, Lillian Weihe, udtalte den 11. oktober 2024 til KVF: *"Jeg har aldrig støttet at forlænge samarbejdet med Rusland. Min stilling har været klar, allerede før jeg kom i Lagtinget. Jeg har stadig det standpunkt, og jeg har ingen grund til at ændre holdning."*

Sirið Stenberg kommenterede i interview med KVF den 2. og den 4. november 2024 uenigheden i partiet om sagen og oplyste, at der vil blive taget stilling til en mulig forlængelse samarbejdet med Rusland inden for denne måned. *"Det må vi så behandle. Det er også noget, der behandles i landsstyret – og også med alle partier, inden man går i Lagtinget. Men jeg synes, at det er vigtigt, at man har en så fælles stillingtagen, som det overhovedet er muligt, for Færøerne."* På et direkte spørgsmål om hendes holdning oplyste Sirið Stenberg, at hun har kunnet leve med, at man har reduceret samarbejdet med Rusland, men har forlænget aftalen. Hun finder det vigtigt, at Færøerne også udefra bliver anset som en troværdig samarbejdspartner, samtidig med at det er utrolig vigtigt, at man bl.a. gennemfører sanktioner som udtryk for, at man ikke er tilfreds med situationen. Men grundlæggende finder hun det vigtigt, at Færøernes udenrigspolitik er forankret i et bredt flertal i Lagtinget, og at det ikke er enkeltpersoner, der tegner Færøerne udadtil. Det politiske kompromis, som er indgået ifm. fiskeriaftalen, der ikke er sanktionsbelagt, er derfor til at leve med.

Forslag om opdatering af Helsingforsaftalen

Nordisk Råds Præsidium besluttede i juni 2023 at nedsætte en bredt forankret arbejdsgruppe om opdatering af Helsingforsaftalen. Baseret på gruppens arbejde anbefalede Nordisk Råd under sessionen i Reykjavik den 28.-31. oktober 2024 de nordiske regeringer, at der nedsættes en nordisk kommission, som skal udarbejde et konkret forslag til en opdatering af Helsingforsaftalen. Det vurderes nødvendigt for, at det nordiske samarbejde kan udvikle sig i takt med tiden og afspejle den udvikling, som de nordiske lande gennemgår. Arbejdsgruppen stiller forslag til nye emner, som gruppen mener, bør inkluderes i Helsingforsaftalen, herunder forsvar, beredskab og samfundssikkerhed, digitalisering, klima, natur og bæredygtighed, samt forslag om at forny aftalen rent sprogligt. Arbejdsgruppen behandler også spørgsmålet om hvorvidt, Færøerne, Grønland og Åland bør have rettigheder og pligter som selvstændige medlemmer af det nordiske samarbejde. Der har været forskellige synspunkter om spørgsmålet blandt arbejdsgruppens medlemmer, og arbejdsgruppen har derfor to alternative anbefalinger. Sagen skal herfra behandles af de respektive nordiske lande, og regeringerne giver via Nordisk Ministerråd et samlet svar til Nordisk Råd. Læs rapporten fra Nordisk Råds arbejdsgruppe [her](#).

Medlem af Lagtinget og suppleant i Nordisk Råd, Liljan Weihe stillede i forbindelse med møde med de nordiske statsministre i forbindelse med sessionen spørgsmål til statsminister Mette Frederiksen om, hvorvidt den svenske samarbejdsministers udtalelser i april 2024 om Færøernes muligheder for selvstændigt medlemskab af Nordisk Råd er udtryk for ligestilling.

Statsministeren svarede bl.a.: *”Vi har fået fortættet vores bånd, vores dialog er stærkere og bedre. Det, synes jeg, er godt for rigsfællesskabet, og det vil også være godt i nordiske sammenhænge at gøre det. Men det er også nødvendigt i den verden, vi lever i. Fordi der er ikke noget, Rusland ønsker sig mere end – udover konflikten med mange af os – at vi splittes. Altså at polariseringen stiger i vores samfund. Det er jo derfor Rusland bruger fake-news og påvirkningskampagner og hybride angreb. Derfor synes jeg, vi har en særlig forpligtelse til at arbejde sammen ligestillet og ordentligt. Det, håber jeg, at vi gør alt, hvad vi kan, fra den danske regerings side, og håber, at det nordiske samarbejde kan modernisere sig og i virkeligheden tilpasse sig de otte lande, der er i Norden i dag.”*

Lagmanden udtalte ved samme lejlighed bl.a.: *”Vi er i dialog med den danske regering, også når det kommer til WTO, og jeg håber og tror på, at vi kan finde en løsning der. Jeg tror også på, at vi kan finde en løsning med et medlemskab i Nordisk Råd. I hvert fald så er det vores opfattelse, at Helsingforsaftalen ikke skal være problemet. Om der så er et andet problem, det må Danmark og Færøerne så løse. Men selvfølgelig, vi er i et rigsfællesskab med Danmark, og der er ikke planer i øjeblikket om at ændre på det.”*

Finanstilsynets inspektion af Føroya Banki

Finanstilsynet har i uge 21 og 22/2024 været på inspektion i Føroya Banki, hvor tilsynet gennemgik bankens væsentligste risikoområder ud fra en risikobaseret vurdering. Føroya Banki har fået fire påbud: at konkretisere sine målsætninger for vækst og udlånsvækst i forretningsmodellen og kreditpolitikken samt at præcisere sin målsætning for egentlig kernekapital i forretningsmodellen, at udarbejde en opdateret bestyrelsesselvevaluering, herunder for at sikre tilstrækkelige kreditkompetencer i bestyrelsen, at tydeliggøre, hvad der forstås ved henholdsvis undtagelser og afvigelser fra kreditpolitikken, samt at bevillinger udenfor kreditpolitikken som udgangspunkt skal foretages af bestyrelsen, og at risikostyringsfunktionen har tilstrækkelige ressourcer til at udføre betryggende overvågning og kontrol af hele koncernens risici og risikostyringssetup. Efter inspektionen er bankens solvensbehov blevet opjusteret med 0,2 procentpoint til 10,5 pct. Finanstilsynets redegørelse om inspektionen kan læses [her](#).

Ny departementschef i landsstyreområdet for sundhedsanliggender

I forlængelse af den tidligere departementschefs fratrædelse har lagmand Aksel V. Johannesen, efter indstilling fra et ansættelsesudvalg, udnævnt Bjørgfríð Ludvig som ny departementschef i landsstyreområdet for sundhedsanliggender. Hun har siden den 1. januar 2024 fungeret som departementschef i landstyreområdet og tiltrådte dermed stillingen øjeblikkeligt. Bjørgfríð Ludvig er uddannet cand.scient.adm. og studerer i øjeblikket en master i ledelse og organisation. Hun har desuden omfattende erfaring inden for ledelse, herunder som departementschef i landstyreområdet for erhvervsanliggender og kommunaldirektør i Tórshavn Kommune.